

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 250/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 101/97 a jeho rozsudkom z 3. decembra 1997 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom sp. zn. 8 To 192/98 a jeho uznesením z 1. apríla 1998, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 23. marca 2010 doručené podanie I. A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Žiadosť o nápravu pochybení pri súdnom konaní č. 1 T 101/97*“. Na základe

obsahu podania sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že jeho zámerom je podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) proti porušovaniu jeho základných práv a slobôd postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov v jeho trestnej veci.

Keďže podanie sťažovateľa nebolo v predložennom znení dostatočne zrozumiteľné a navyše neobsahovalo náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd v prípise z 26. marca 2010 sťažovateľa poučil, aké náležitosti má obsahovať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a vyzval ho, aby v určenej lehote svoje podanie doplnil. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu reagoval podaním z 8. mája 2010.

Zo sťažnosti a z jej doplnenia vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 101/97 a jeho rozsudkom z 3. decembra 1997 (ďalej aj „namietaný rozsudok“) a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom sp. zn. 8 To 192/98 a jeho uznesením z 1. apríla 1998 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Zo sťažnosti, ako aj spisovej dokumentácie vyžiadanej od okresného súdu a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 101/97 z 3. decembra 1997 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 234 ods. 1 a § 9 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a ako obzvlášť nebezpečný recidivista (§ 41 ods. 1 Trestného zákona) odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov. Proti označenému rozsudku sa sťažovateľ odvolal. Odvolanie sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn.

8 To 192/98 z 1. apríla 1998 zamietol. Namietaný rozsudok okresného súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu nadobudol právoplatnosť 1. apríla 1998.

Sťažovateľ namieta, že bol odsúdený nespravodlivo, keďže skutok, za ktorý bol odsúdený, nespáchal on, ale jeho menovec „*I. A. zo S. bol známy od prvých momentov vyšetrovania, no zámerne bol z neho vynechaný a vyšetrovanie sa viedlo predom určeným smerom*“, čo mala potvrdzovať výpoveď svedka J. B., a v tejto súvislosti poukazuje na ďalšie nedostatky vo vyšetrovaní a v priebehu dokazovania v súdnom konaní.

Sťažovateľ tvrdí, že odsudzujúci rozsudok okresného súdu a ani namietané uznesenie krajského súdu mu dosiaľ neboli doručené, a ďalej vo svojej sťažnosti uvádza: „*Trest vykonávam podnes deň bez rozsudku, ktorý som dodnes neobdržal a tým som sa proti nemu nemohol ani brániť.*“ V tejto súvislosti konštatuje, že nedoručením namietaných rozhodnutí „... *mi vznikol priet'ah v odvolávacom konaní až v dĺžke 9 rokov*“.

Zo sťažnosti a spisovej dokumentácie generálnej prokuratúry vyplýva, že podaním zo 4. mája 1998 adresovaným generálnej prokuratúre a následne podaním z 23. novembra 1998 adresovaným Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré bolo odstúpené na vybavenie generálnej prokuratúre, sa sťažovateľ dožadoval obnovy konania vo svojej trestnej veci. Generálna prokuratúra vyhodnotila podania sťažovateľa ako podnet a opakovaný podnet a po preskúmaní ich prípsmi č. k. IV Pz 280/98-17 z 24. júna 1998 a č. k. IV Pz 741/98-15 zo 17. marca 1999 ako nedôvodné odložila. Ďalšiu žiadosť o obnovu konania zo 14. augusta 2000 adresoval sťažovateľ okresnému súdu, ktorá podľa neho „... *trvala do 29. 1. 2009 no nápravy som nedosiahol*“. Sťažovateľ tiež tvrdí, že v predmetnej veci „*som sa v zúfalstve obrátil až na Súdny dvor pre ľudské práva do Strasbourgu, kde bola moja žiadosť prijatá 05. 02. 2009 s tým že vo veci budú konať a dávajú ma do poradovníka...*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti a jej doplnení sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 101/97 a jeho rozsudkom z 3. decembra 1997 a postupom krajského súdu v konaní

vedenom sp. zn. 8 To 192/98 a jeho uznesením z 1. apríla 1998 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ďalej žiada „o plné sprostrenie viny v danom prípade (1 T 101/97), ako aj prepustenie z výkonu trestu slobody“ a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 250 000 €.

Súčasťou doplnenia sťažnosti je aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 101/97 a jeho rozsudkom z 3. decembra 1997 a postupom krajského súdu v konaní vedenom sp. zn. 8 To 192/98 a jeho uznesením z 1. apríla 1998.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo súdneho spisu vyplýva, že namietaný rozsudok okresného súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu nadobudol právoplatnosť 1. apríla 1998. Sťažovateľ doručil svoju sťažnosť ústavnému súdu 23. marca 2010, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd pripomína, že sťažovateľ nenamieta porušenie svojich ústavou garantovaných práv v konaní o obnove konania v jeho trestnej veci, a preto sa týmto konaním ústavný súd v tomto rozhodnutí nezaoberal. Napriek tomu ústavný súd uvádza, že aj v prípade, ak by sťažovateľ namietal porušenie svojich práv v konaní o obnove konania v jeho trestnej veci, bolo by potrebné odmietnuť jeho sťažnosť z dôvodu oneskorenosti, keďže sám v sťažnosti uvádza, že konanie o obnove „*trvalo do 29. 1. 2009*“.

Napriek zisteniu, že sťažnosť bola podaná oneskorene, sa ústavný súd zaoberal aj s opodstatnenosťou tvrdenia sťažovateľa, že odsudzujúci rozsudok okresného súdu a namietané uznesenie krajského súdu mu dosiaľ neboli doručené.

Ústavný súd v tejto súvislosti požiadal o vyjadrenie predsedu okresného súdu, ktorý v prípise sp. zn. Spr. 4006/2010 z 12. mája 2010 okrem iného uviedol:

„... Rozsudok Okresného súdu Brezno 1 T 101/97 zo dňa 3. 12. 1997 bol podľa úpravy trestnej kancelárie a sudcu doručovaný obidvom obžalovaným, obidvom obhajcom, Okresnej prokuratúre Brezno a poškodenému, o čom svedčí úprava sudcu nachádzajúca sa za rozsudkom, že dňa 20. 1. 1998 bolo z tunajšieho súdu expedovaných 6 rozsudkov. Dávam do pozornosti, že po doručení Okresnej prokuratúry Brezno je spis poškodený a medzi pripojenými doručenkami chýba doručka I. A., zasielaná na adresu V. Dňa 2. 2. 1998 bolo okresnému súdu doručené odvolanie obžalovaného I. A. zo dňa 27. 1. 1998, prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Š. L. a dňa 13. 2. 1998 bola Okresným súdom Brezno vypracovaná predkladacia správa Krajskému súdu v Banskej Bystrici vo veci odvolania obžalovaného I. A. v zast. JUDr. Š. L. a celý spis s predkladacou správou bol Krajskému súdu v Banskej Bystrici doručený dňa 26. 2. 1998, čo je vyznačené na č. l. 113 súdneho spisu. Uznesením Tp 2/98 zo dňa 24. 1. 1998, bol I. A. vzatý do väzby UVV B. Na deň 11. 3. 1998 bolo vytýčené na Krajskom súde v Banskej Bystrici verejné zasadnutie na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného I. A., ktoré bolo odročené na deň 25. 3. 1998, uvedený termín pojednávania bol zrušený a určený nový termín verejného zasadnutia na deň 1. 4. 1998, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že odvolanie obžalovaného I. A. sa zamietá. Písomné vyhotovenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici 8 To 192/98-126 zo dňa 1. 4. 1998 spolu s celým spisom 1 T 101/97 bolo doručené Okresnému súdu Brezno dňa 15. 4. 1998. Zákonný sudca JUDr. M. Š. úpravou dňa 16. 4. 1998 dal príkaz doručiť uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici obžalovanému, Okresnej prokuratúre v Brezne, obhajcovi a poškodenému. Z pečiatky a prírpisu za uznesením krajského súdu je jednoznačne preukázateľné, že trestná kancelária vypravila dňa 17. 4. 1998 štyrikrát uznesenie krajského súdu, a to pre spomínané osoby, teda aj obžalovanému A. Za úpravou je pripojená doručka uznesenia krajského súdu Okresnej prokuratúre v Brezne, poškodenému V. G. a obhajcovi obžalovaného A. JUDr. Š. L., pričom opätovne chýba doručka od obžalovaného A.“

Vo vzťahu ku skutočnosti, že v súdnom spise sa nenachádzajú doručky sťažovateľa, predseda okresného súdu v uvedenom prírpise ďalej uvádza:

„Dávam do pozornosti Ústavného súdu SR, že ak by sa v čase vyhotovenia predkladacej správy zákonným sudcom JUDr. M. Š. pre Krajský súd v Banskej Bystrici,

ktorý mal v odvolacom konaní rozhodovať o odvolaní odsúdeného I. A., nebola bývala nachádzala doručienka potvrdzujúca prevzatie rozsudku Okresného súdu v Brezne A., tak by predseda senátu Okresného súdu Brezno M. Š. nebol býval túto predkladaciu správu vyhotovoval, pretože by mu odvolací súd – Krajského súdu v Banskej Bystrici vrátil spis s odvolaním ako predčasne predložený, čo sa však nestalo. Ďalej poukazujem na skutočnosť, že v písomnom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Brezno obžalovaný I. A. a ani jeho obhajca JUDr. Š. L. sa vôbec nezmieňujú, že by I. A. prvostupňový súd – Okresný súd Brezno nebol býval rozsudok doručil. Ďalej dávam do pozornosti Ústavného súdu, že Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte 8 To, ktorému predsedal ako predseda senátu A. P., by nerozhodoval o odvolaní A. a nebol by býval na verejnom zasadnutí dňa 1. 4. 1998 o tomto odvolaní rozhodol, keby bola absentovala doručienka o doručení rozsudku OS Brezno od A. Podotýkam, že na verejnom zasadnutí o odvolaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici v konaní 8 To 192/98 bol výslovne prítomný samotný obžalovaný I. A., ako aj jeho obhajca, kde Dr. L. zastupoval obhajca JUDr. M. A., pričom ani jeden z nich pred krajským súdom nenamietali údajné procesné pochybenie, ani porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, že nemal A. doručený rozsudok OS Brezno, pretože jednoznačne tvrdíme, že tento A. bol doručený. Je nanajvýš zaujímavé a pre Okresný súd Brezno nepochopiteľné, prečo opäť v spise chýba doručienka o doručení uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici 8 To 192/98 zo dňa 1. 4. 1998 od sťažovateľa odsúdeného I. A. Jednoznačne uvádzam, čo je z predloženého trestného spisu I. A. preukázateľné, že ani v písomnom vyhotovení odvolania proti rozsudku Okresného súdu Brezno 1 T 101/97 zo dňa 3. 12. 1997, ani na verejnom zasadnutí pred Krajským súdom v Banskej Bystrici, kde bol odsúdený I. A. prítomný so svojim obhajcom a ani v písomnom vyhotovení obnovy konania zo dňa 14. 8. 2000, ktoré bolo Okresnému súdu Brezno doručené 18. 8. 2000, I. A. žiadnym spôsobom ani len nespomína a ani nenamietá, že by mu neboli bývali doručené rozhodnutia, a to rozsudok Okresného súdu Brezno 1 T 101/97 zo dňa 3. 12. 1997 a ani uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 8 To 192/98 zo dňa 1. 4. 1998, pričom toto uvádza vo svojej sťažnosti Ústavnému súdu SR až po 10-tich rokoch. Mám za to, že po právoplatne skončenej trestnej veci odsúdeného I. A. boli doručienky z trestného spisu Okresného súdu Brezno 1 T 101/97 v presne nezistenom čase a nezisteným spôsobom odcudzené, resp. odstránené.

Tvrdenia uvádzané sťažovateľom I. A. v jeho žiadosti adresovanej Ústavnému súdu SR zo dňa 21. 3. 2010, ktorými namieta porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, sú nepravdivé a zavádzajúce.“

Zo skutočností uvedených vo vyjadrení predsedu okresného súdu vyplýva, že prostredníctvom spisovej dokumentácie nemožno overiť pravdivosť tvrdenia sťažovateľa, že mu dosiaľ nebol doručený namietaný rozsudok okresného súdu a namietané uznesenie krajského súdu. Za tejto situácie ústavný súd, zohľadňujúc aj argumentáciu predsedu okresného súdu, ktorá značne spochybňuje tvrdenia sťažovateľa, považoval za potrebné zaujať postoj k otázke, či mal sťažovateľ k dispozícii právne prostriedky na to, aby sa účinne domáhal toho, aby mu namietané rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu boli doručené, na účely ochrany jeho ústavou a zákonom garantovaných práv. Ústavný súd túto otázku posudzoval v kontexte s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1993 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“ (tento zákon bol platný a účinný do 31. marca 2005)] mali fyzické osoby a právnické osoby (a teda aj sťažovateľ) právo obracať sa na orgány štátnej správy súdov, t. j. predsedov príslušných súdov so sťažnosťami na postup súdu, pokiaľ išlo o prietahy v konaní, o nevhodné správanie alebo narušovanie dôstojnosti súdneho konania súdnymi osobami. Postup pri vybavovaní takýchto sťažností upravoval zákon č. 80/1992 Zb. v ustanoveniach § 18 a nasl. V súčasnosti právo podávať sťažnosti na prietahy v konaní upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 757/2005 Z. z.“) v § 62 a nasl.

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd považuje podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 a nasl. zákona č. 80/1992 Zb. a od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl.

zákona č. 757/2005 Z. z. za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04), a preto v prípadoch, ak sťažovatelia namietajú porušenie uvedených základných práv, ústavný súd vyžaduje, aby preukázali, že takúto sťažnosť podali ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Nedoručenie rozhodnutia príslušného súdu niektorej zo strán trestného konania, t. j. najmä osobe, proti ktorej sa vedie trestné konanie, nepochybne možno považovať za prieťah v konaní (sám sťažovateľ v sťažnosti nedoručenie namietaných rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu tak označuje, pozn.), a preto možno konštatovať, že sťažovateľ mal v danom prípade možnosť podať sťažnosť podľa § 17 ods. 1 zákona č. 80/1992 Zb., v ktorej by poukázal na skutočnosť, že predmetné rozhodnutia mu neboli doručené, a žiadať orgán štátnej správy o nápravu. Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ takúto sťažnosť nepodal, čo zakladá dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti v časti, ktorou namieta nedoručenie namietaných rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu aj z dôvodu neprípustnosti.

Navyše ústavný súd z dokumentácie získanej z okresného súdu a generálnej prokuratúry zistil, že nedoručenie namietaného rozsudku okresného súdu sťažovateľ nenamietal v priebehu odvolacieho konania, hoci bol na verejnom zasadnutí krajského súdu prítomný (odvolanie sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu) a v jeho priebehu aj vystúpil. Rovnako tak sťažovateľ nenamietal nedoručenie namietaného rozsudku okresného súdu a tiež namietaného uznesenia krajského súdu vo svojich podaniach smerujúcich k obnove konania v jeho trestnej veci zo 4. mája 1998, z 23. novembra 1998 a zo 14. augusta 2000, t. j. zo spisovej dokumentácie vyplýva, že prvýkrát uplatnil túto námietku až v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, čo naznačuje jej účelovosť. Nepriamo potvrdzuje účelovosť a nepravdivosť tvrdenia sťažovateľa o tom, že mu dosiaľ neboli doručené namietané rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, aj jeho sťažnosť adresovaná ústavnému súdu, v ktorej okrem iného uvádza: *„čo sa týka právoplatných rozhodnutí tieto som odoslal so sťažnosťou do Strasbourgu.“* Z citovaného totiž logicky vyplýva, že sťažovateľ v čase, keď podával sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva, už

mal namietané rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu k dispozícii, čo tiež spochybňuje jeho tvrdenia uvedené v sťažnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene, ako aj z dôvodu jej neprípustnosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2010